

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ และเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด 5 ส่วน ซึ่งประกอบไปด้วย

1. ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนและกลุ่มที่ศึกษา
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารละลายกรด-เบส ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม
3. ผลของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ
4. พฤติกรรมการเรียนรู้
5. เจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม

1. ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนและกลุ่มที่ศึกษา

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนและกลุ่มที่ศึกษา ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

- 1.1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน
- 1.2 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มที่ศึกษา

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

โรงเรียนสตรียะลาเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ตั้งอยู่เลขที่ 25 ถนนสุขยางค์ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ประชากรนับถือศาสนาพุทธและอิสลาม สภาพชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนมีลักษณะเป็นหน่วยงานราชการ มีประชากรประมาณ 5,000 คน บริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียน ได้แก่ ส่วนราชการ โรงเรียน และร้านค้า ประชากรบริเวณชุมชนนี้ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย ช่างราชการ เกษตรกรรม รับจ้าง โอกาสและข้อจำกัดของโรงเรียนคือ อยู่ใกล้หน่วยงานราชการ ทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนเป็นอย่างมาก และชุมชนยังมาใช้สถานที่ของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน เปิดทำการสอนตั้งแต่ช่วงชั้นที่ 1 ถึงช่วงชั้นที่ 3 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,990 คน สัดส่วนครูกับนักเรียน เท่ากับ 1 : 19 นักเรียนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธและอิสลาม ภาษาที่นักเรียนใช้ในชีวิตประจำวันคือ

ภาษาไทย มีบุคลากรทั้งหมด 134 คน แยกเป็นผู้อำนวยการ 1 คน รองผู้อำนวยการ 4 คน ครูประจำการ 105 คน พนักงานราชการ 1 คน ครูอัตราจ้าง 10 คน นักการภารโรง 8 คน และลูกจ้างชั่วคราว 5 คน

ตาราง 1 จำนวนบุคลากร จำแนกตามประเภทบุคลากร

ประเภทบุคลากร	ชาย	หญิง	รวม
ผู้อำนวยการ	1	-	1
รองผู้อำนวยการ	2	2	4
ครูประจำการ	40	65	105
พนักงานราชการ	-	1	1
ครูอัตราจ้าง	-	10	10
นักการ/ภารโรง	5	3	8
ลูกจ้างชั่วคราว	3	2	5
รวม	51	83	134

ตาราง 2 จำนวนนักเรียน จำแนกตามช่วงชั้น

ช่วงชั้นที่	ระดับชั้น	ชาย	หญิง	รวม
3	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	335	224	559
3	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	243	266	509
3	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	197	233	430
รวม	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	775	723	1498

ตาราง 2 จำนวนนักเรียน จำแนกตามช่วงชั้น (ต่อ)

ช่วงชั้นที่	ระดับชั้น	ชาย	หญิง	รวม
4	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	78	120	198
4	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	55	104	159
4	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	45	90	135
รวม	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	178	314	492
รวม	ชั้นมัธยมศึกษา	953	1037	1990

ตาราง 3 แหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน

แหล่งการเรียนรู้	
แหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน	แหล่งการเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน
- ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 442 - ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 443 - ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 526 - ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 536 - ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 626 - ห้องเรียนสำหรับสืบค้น TOT IT SCHOOL - ห้องเรียน IT โรงเรียนสตรียะลา - ห้องโสตทัศนศึกษาวิทยาศาสตร์ - ห้องสมุดวิทยาศาสตร์ - สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน - ห้องทดลองวิทยาศาสตร์	- ห้องสมุดประชาชน - ร้านบริการเช่าอินเทอร์เน็ตรายชั่วโมง - ร้านจำหน่ายหนังสือ เช่น ร้านคลังวิทยา ร้านซีไอดีบุ๊ค เป็นต้น - สถาบันการศึกษาต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา วิทยาลัยพลศึกษา วิทยาลัยเทคนิคยะลา วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา วิทยาลัยสารพัดช่าง เป็นต้น - เว็บไซต์ต่าง ๆ ที่มีบริการไวบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ตาราง 3 แหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน (ต่อ)

แหล่งการเรียนรู้	
แหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน	แหล่งการเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน
- ห้อง Sound Lab - ห้อง Self Access Learning Center - ห้องสมุดศูนย์ภาษาไทย	- ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาเทศบาลนครยะลา - เหมืองแร่ดีบุกบาตัน - ศูนย์เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อของเทศบาล - สวนขวัญเมือง - ศูนย์ทดลองการยางยะลา - ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา จังหวัดยะลา - อุทยานน้ำตกโผนเฝง - องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา - ศูนย์กล้วยไม้ของชุมชนเวฬุวัน - ผลิตภัณฑ์กะลาตลาดเก่า - การทำปุ๋ยชีวภาพของประสิทธิ์ วัตใหม่ - ลุ่มแม่น้ำปัตตานี - สำนักงานประปา ยะลา - ศูนย์แม่และเด็ก ยะลา - สวนสาธารณะพระเศวตสุรคชาธาร - ศูนย์ Eric ยะลา - TK Park ยะลา

1.2 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มที่ศึกษา

กลุ่มที่ศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2550 มีจำนวน 35 คน เป็นชาย 24 คน หญิง 11 คน มีอายุตั้งแต่ 12-13 ปี นักเรียนอายุ 12 ปี จำนวน 21 คน และอายุ 13 ปี จำนวน 14 คน นับถือศาสนาพุทธและอิสลาม ดังตาราง 4 พูดภาษาไทย อยู่ในระดับดีมาก มีฐานะระดับปานกลาง ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการศึกษา เอาใจใส่บุตรหลาน ทำให้นักเรียนมีความตั้งใจที่จะศึกษาค้นคว้า นักเรียนทั้งหมดมาจากโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในจังหวัดยะลา นั่นคือ โรงเรียนอนุบาลยะลา โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ และโรงเรียนรังสีอนุสรณ์

ตาราง 4 กลุ่มที่ศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ และศาสนา

	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มที่ศึกษา	จำนวนนักเรียน (คน)
เพศ	ชาย	24
	หญิง	11
อายุ	12 ปี	21
	13 ปี	14
ศาสนา	พุทธ	29
	อิสลาม	6

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารละลายกรด-เบส ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม

ในการวิจัยนี้ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง สารละลายกรด-เบส ได้ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 5

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง สารละลายกรด-เบส ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม

การทดลอง	คะแนนเต็ม	n	\bar{X}	S.D.	t-value
ก่อนการจัดการเรียนรู้	30	35	9.74	3.11	28.47**
หลังการจัดการเรียนรู้	30	35	22.37	2.21	

**p < .01

จากตาราง 5 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง สารละลายกรด-เบส ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม มีนักเรียนได้คะแนนอยู่ในระดับ 80 % ขึ้นไป มีจำนวน 11 คน นักเรียนที่ได้คะแนน 70-79 % มีจำนวน 18 คน และนักเรียนที่ได้คะแนนน้อยกว่า 70 % มีจำนวน 6 คน จากนักเรียนทั้งหมด 35 คน

3. ผลของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

จากการศึกษาผลของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยแบบสังเกตการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ และแบบประเมินการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยผู้เรียน ซึ่งผลการวิเคราะห์จะแบ่งออกเป็น

2 ส่วน คือ

3.1 ผลการวิเคราะห์ผลของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยแบบสังเกตการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

3.2 ผลการวิเคราะห์ผลของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยแบบประเมินการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยผู้เรียน

3.1 ผลการวิเคราะห์ผลของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยแบบสังเกตการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

ระดับการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือและสังคมในแต่ละประเด็น ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ โดยแยกเป็นประเด็นของแบบสังเกตการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ

ประเด็น	\bar{X}	S.D.	ระดับการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ
1. ความรับผิดชอบที่มีต่อการทำงานร่วมกัน	4.00	0.59	ดี
2. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	4.30	0.60	ดี
3. การให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนสมาชิกในกลุ่ม	4.15	0.45	ดี
4. การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น	4.09	0.49	ดี
รวม	4.14	0.53	ดี

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือในประเด็นความรับผิดชอบที่มีต่อการทำงานร่วมกัน การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนสมาชิกในกลุ่ม และการมีส่วนร่วมในการ

อภิปรายและแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับดี โดยรวมนักเรียนมีการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมืออยู่ในระดับดี

3.2 ผลการวิเคราะห์ผลของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยแบบประเมินการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยผู้เรียน

ระดับการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือในแต่ละประเด็น ได้ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 7

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ โดยแยกเป็นประเด็นของแบบประเมินการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยผู้เรียน

ประเด็น	\bar{X}	S.D.	ระดับการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ
1. ความรับผิดชอบที่มีต่อการทำงานร่วมกัน	4.00	0.57	ดี
2. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	4.11	0.54	ดี
3. การให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนสมาชิกในกลุ่ม	4.15	0.55	ดี
4. การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น	3.98	0.60	ดี
รวม	4.06	0.57	ดี

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือในประเด็นความรับผิดชอบที่มีต่อการทำงานร่วมกัน การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนสมาชิกในกลุ่ม และการมีส่วนร่วมในการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับดี โดยรวมนักเรียนมีการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมืออยู่ในระดับดี

จากผลการวิเคราะห์ผลของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยแบบสังเกตการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือและแบบประเมินการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยผู้เรียน แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือในระดับดี

4. พฤติกรรมการเรียนรู้

จากการสังเกตของผู้วิจัยในแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ และการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม พบว่า

4.1 ผลการบันทึกภาคสนามของผู้วิจัย

จากการจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเกตและบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ในแต่ละขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นตั้งคำถาม (Questioning)

ในขั้นนี้ผู้วิจัยเห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่กล้าคิด กล้าแสดงออก ตั้งใจ สนใจในการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็น มีข้อคำถามที่ตนเองสงสัยและสนใจมากมาย ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นข้อคำถามที่สอดคล้องกับเรื่องที่จะเรียน มีความสนุกสนานในการตอบคำถามของคุณ และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคุณกับนักเรียน ในขั้นนี้มีการทดลองเพื่อเชื่อมโยงกับเรื่องที่จะเรียน ซึ่งพบว่านักเรียนสามารถออกแบบผลการทดลองได้ด้วยตนเอง

ขั้นวางแผนค้นหาคำตอบ (Planning)

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยสังเกตพบว่า นักเรียนมีความสนุกสนานขึ้นมากกว่าขั้นตอนแรก เพราะนักเรียนมีอิสระในการวางแผนตามที่กลุ่มของตนเองลงความคิดเห็น ทุกคนร่วมกันทำงานอย่างตั้งใจ และกระตือรือร้น มีความร่วมมือปรึกษาหารือกันถึงการทำงาน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน วางแผนปฏิบัติงานอย่างมีระบบและเป็นขั้นตอน แต่ละกลุ่มวางแผนในเรื่องของแหล่งการเรียนรู้ การทดลองที่จะศึกษา ค้นคว้าที่ไหน อย่างไร ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาของกลุ่ม โดยระหว่างการวางแผนค้นหาคำตอบคุณผู้สอนและผู้วิจัยจะทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา และคอยให้ความช่วยเหลือนักเรียน เมื่อมีข้อสงสัยต่าง ๆ นักเรียนก็กล้าถามอย่างมั่นใจ

ขั้นค้นหาคำตอบ (Exploring)

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยสังเกตพบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้น และช่วยเหลือเพื่อน ๆ มีความสามัคคีกันในกลุ่ม มีการเรียนรู้และทำงานร่วมกัน ช่วยกันค้นหาข้อมูลในประเด็นปัญหาที่ตนเองรับผิดชอบ เพื่อให้ทันกับเวลาที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ในขั้นตอนการจัดการเรียนรู้นี้ สังเกตได้จากช่วงทำการทดลอง นักเรียนทุกกลุ่มทำตามแผนที่แต่ละกลุ่มวางแผนไว้ได้ดี มีบางกลุ่มทำการทดลองช้า แต่ทุกกลุ่มทำการทดลองเสร็จตามเวลา นักเรียนร่วมกันอภิปราย รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทดลอง ศึกษาค้นคว้า รวมทั้งทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาภายในกลุ่ม

ขั้นสะท้อนความคิด (Reflecting)

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยสังเกตพบว่า นักเรียนทุกคนมีความตั้งใจและสนใจในการนำเสนอเกี่ยวกับการทดลองของแต่ละกลุ่ม ร่วมกันอภิปรายและสามารถตอบคำถามของครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี ในช่วงสรุปผลการทดลอง บางกลุ่มสรุปผลเชื่อมโยงกับประเด็นปัญหาของกลุ่มตนเองได้เป็นอย่างดี แต่บางกลุ่มก็สรุปผลการทดลองได้ไม่ดี รวมทั้งไม่สามารถเชื่อมโยงการสรุปผลการทดลองกับประเด็นปัญหาของกลุ่มตนเอง ครูผู้สอนก็ให้คำชี้แนะ เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจและเรียนรู้ในสิ่งที่ถูกต้อง เมื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทดลอง นักเรียนให้ความร่วมมือ และทุกคนร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จนได้บทสรุปที่ดีที่สุดของแต่ละการทดลอง นอกจากนี้ยังพบว่า ในขณะที่เพื่อนในกลุ่มไม่เข้าใจในเนื้อหา นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันอธิบายเพื่อน ๆ จนเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง

ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Sharing)

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยสังเกตพบว่า มีนักเรียนให้ความสนใจในการนำเสนอผลงานของเพื่อนในแต่ละกลุ่ม เมื่อมีการแลกเปลี่ยนความรู้กันในแต่ละกลุ่มพบว่า นักเรียนมีความมุ่งมั่นและตั้งใจในการอธิบายความรู้ที่ตนเองมีให้กับเพื่อน ๆ ที่ต่างกลุ่ม เมื่อกลับยังกลุ่มตนเองพบว่า นักเรียนพยายามทำความเข้าใจและอธิบายทุกสิ่งของตนเองเรียนรู้มาจากกลุ่มอื่น เพื่อให้เพื่อนทุกคนในกลุ่มเข้าใจร่วมกัน แต่ละกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความร่วมมือ มีการเรียนรู้แบบกลุ่มมืออย่างเห็นได้ชัดเจน และกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม

ขั้นขยายขอบเขตความรู้และความคิด (Extending)

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยสังเกตพบว่า นักเรียนทุกคนตื่นตื่น สนุกสนานและมีความสุขมาก ๆ ที่ได้ทัศนศึกษา นอกจากนี้มีความอยากรู้อยากเห็น มีความสนใจในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ มีความกล้าในการสอบถามวิทยากรในสิ่งที่ตนเองสนใจและต้องการเรียนรู้ รวมทั้งพบว่านักเรียนความตั้งใจฟังอย่างมีสมาธิเมื่อวิทยากรอธิบาย จุดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญและถ่ายรูปเก็บไว้ตลอดเวลา เมื่อกลับมาที่ห้องเรียนนักเรียนแต่ละกลุ่มแย่งกันเล่าในสิ่งที่นักเรียนพบเห็นและเรียนรู้ เมื่อครูผู้สอนถามคำถามเพื่อนในกลุ่มไม่สามารถตอบคำถามของครูได้ นักเรียนในกลุ่มก็ร่วมมือกันช่วยเหลือเพื่อน โดยให้คำชี้แนะและร่วมกันแสดงความคิดเห็นให้แก่เพื่อน เพื่อให้ได้คำตอบที่ดีที่สุด

ขั้นนำไปปฏิบัติ (Acting)

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ค้นพบถึงความรู้ความเข้าใจ ความมุ่งมั่น ตั้งใจ ความร่วมมือ และเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียนที่แท้จริง สังเกตจาก นักเรียนทุกกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็น

และนำความรู้ที่ได้เรียนรู้อธิบาย เพื่อตอบคำถามของคุณได้เป็นอย่างดี สามารถนำสิ่งที่ใกล้ตัวมาประยุกต์ใช้และเชื่อมโยงกับเรื่องที่เรียนได้ รวมทั้งยังพบว่านักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการตอบคำถามของคุณ มีความช่วยเหลือและร่วมมือกันในกลุ่ม เพื่อให้เพื่อนสามารถตอบคำถามของคุณได้ ในช่วงนักเรียนแต่ละกลุ่มจัดบอร์ดเกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่นักเรียนสนใจ ผู้วิจัยสังเกตเห็นความสุขสนุกสนาน ความสามัคคีของกลุ่ม ความสุข ความมุ่งมั่น และตั้งใจในการทำงานร่วมกันกับเพื่อน ๆ

4.2 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด

วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียน สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ เรื่อง สารละลายกรด-เบส ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม ทำให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานในการเรียน ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ผ่อนคลายและไม่เบื่อ เรียนรู้ด้วยตนเอง ศึกษาสิ่งใหม่ ๆ นอกสถานที่ และทำงานร่วมกันกับเพื่อน ๆ สามารถนำความรู้ในบทเรียนเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน ได้ทำกิจกรรมที่หลากหลายรวมทั้งได้ทำการทดลอง นักเรียนหลายคนได้แสดงความคิดเห็นคล้าย ๆ กันเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ว่า ชอบการจัดเรียนรู้ในชั้นค้นหาคำตอบและชั้นขยายขอบเขตความรู้และความคิดมากที่สุด เพราะในชั้นค้นหาคำตอบ นักเรียนได้เรียนรู้ และศึกษาการทดลองใหม่ ๆ ร่วมกันกับเพื่อน ๆ ส่วนชั้นขยายขอบเขตความรู้และความคิดนักเรียนได้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น เนื่องจากได้เรียนรู้ในสถานที่และเชื่อมโยงความรู้กับชีวิตจริง ดังความคิดเห็นของนักเรียนต่อไปนี้

“...หนูชอบการเรียนแบบนี้ค่ะ เพราะได้ทำงานร่วมกันกับเพื่อน ๆ ไม่น่าเบื่อ ดีกว่าเรียนในห้องเรียน มีความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้น หนูชอบการเรียนในชั้นขยายขอบเขตความรู้และความคิดมากที่สุด เพราะได้ศึกษาการผลิตน้ำประปา ได้รับความรู้ใหม่ ๆ และได้เรียนรู้ในห้องเรียนค่ะ...”

(เด็กหญิงกมลวรรณ - นักเรียน, 8 กันยายน 2550)

“...หนูชอบการเรียนแบบนี้ค่ะ เพราะทำให้หนูรู้สึกสนุกกับการเรียน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อน ๆ และได้รับความรู้เพิ่มขึ้น หนูชอบการเรียนในชั้นค้นหาคำตอบมากที่สุด เพราะหนูได้ทำงานและทำการทดลองใหม่ ๆ กับเพื่อน ๆ ค่ะ...”

(เด็กหญิงพรพิมล - นักเรียน, 8 กันยายน 2550)

“...ผมชอบการเรียนแบบนี้ครับ เพราะทำให้ผมรู้สึกสนุกสนาน ได้ทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อน ๆ และศึกษานอกสถานที่ มีความรู้เพิ่มมากขึ้น ผมชอบการเรียนในชั้นขยายขอบเขตความรู้และความคิดมากที่สุดครับ เพราะผมได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ นอกห้องเรียน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ ครับ...”

(เด็กชายวีรพงศ์ - นักเรียน, 8 กันยายน 2550)

“...ผมชอบการจัดการเรียนรู้นี้ เพราะได้ทำงานกลุ่ม ทำการทดลองใหม่ ๆ เรียนรู้ด้วยตนเอง และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความรู้กับกลุ่มอื่น ๆ รวมทั้งทัศนศึกษา ทำให้ผมรู้สึกสนุกกับการเรียนและได้รับความรู้มากขึ้น ส่วนขั้นตอนการเรียนที่ผมชอบมากที่สุด คือ ชั้นค้นหาคำตอบและชั้นขยายขอบเขตความรู้และความคิดครับ เพราะในชั้นค้นหาคำตอบ ผมได้ทำการทดลองและสืบค้นค้นข้อมูลร่วมกับเพื่อน ๆ ส่วนชั้นขยายขอบเขตความรู้และความคิด ผมได้รับความรู้ใหม่ ๆ และสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่เรียนกับชีวิตจริงของผมครับ ...”

(เด็กชายกฤษฎ - นักเรียน, 8 กันยายน 2550)

5. เจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม

จากการศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม ด้วยแบบวัดเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ระดับเจตคติของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคมในแต่ละประเด็น ได้ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 8

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคมเป็นประเด็น

องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับเจตคติ
1. บทบาทผู้สอน	3.62	0.39	มาก
2. บทบาทสมาชิกในกลุ่ม	4.16	0.54	มาก
3. วิธีการจัดการเรียนรู้	4.40	0.46	มาก
4. การวัดและประเมินผล	3.79	0.45	มาก
5. ประโยชน์ที่ได้รับ	4.50	0.60	มากที่สุด
รวม	4.09	0.49	มาก

จากตาราง 8 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและระดับเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ในด้านประโยชน์ที่ได้รับระดับมากที่สุด ส่วนบทบาทผู้สอน บทบาทสมาชิกในกลุ่ม วิธีการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล มีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก โดยรวมนักเรียนมีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม อยู่ในระดับมาก